

PERFEȚIONAREA PRACTICILOR DE PREDARE A AUDITULUI FINANCIAR ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR

IMPROVING FINANCIAL AUDIT TEACHING PRACTICES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

CZU: 378.147:657.6

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2025.31>

LAPIȚKAIA Liudmila

Academia de Studii Economice din Moldova, liudmila@ase.md

ORCID ID: 0000-0001-9739-0495

Abstract. Currently, the scientific community is discussing the practical aspects of teaching students such a discipline as auditing. Many scientists believe that auditing is based on a philosophy established on logic. Therefore, education should provide students with an understanding of the cognitive processes underlying professional judgment and skepticism of auditors, allowing them to identify significant misstatements in financial statements, including those related to economic crimes. In the teaching process, emphasis should be placed on socio-cultural learning, which will form students into specialists with social competence and creative thinking, which will allow them to contribute to the development and improvement of auditing practice. The author, analyzing the world practice in the field of teaching such a discipline as financial auditing, based on the personal practice of a teacher and a practicing auditor, comes to the conclusion which practical skills will help students—future auditors—when conducting financial statement audits.

Keywords: audit, formation of critical thinking of students, taxonomy.

JEL Classification: A23, M42

Introducere. În ultimele decenii, comunitatea științifică a abordat întrebări legate de rolul auditorului, în principal datorită faptului că o serie de companii ale căror situații financiare au fost auditate, au fost declarate insolvente, inclusiv Carillion în Marea Britanie și Wirecard în Germania. Profesorul de contabilitate Stephen A. Zeff (Zeff A. , 2012) atribuie multe dintre scandalurile contabile majore de la începutul mileniului, unei accentuări excesive puse în educație pe memorarea regulilor, mai degrabă decât pe discutarea și analiza dezvoltării istorice a practicii, inclusiv și potențialele deficiențe atât ale standardelor contabile, cât și ale aplicării acestora.

Astfel, la predarea disciplinei audit financiar, profesorul trebuie să se concentreze pe formarea gândirii critice a studenților, așa cum a menționat profesorul de contabilitate Steven A. Zeff (Zeff S. , 2017) în discursul său din noiembrie 2017 adresat profesorilor de la Școala de Afaceri a Universității Nord (HHN) pe tema „Probleme ale educației contabile: Indoctrinarea în standard sau dezvoltarea curiozității intelectuale?”

Analiza literaturii de specialitate. În monografia lor, Mautz și Sharaf (Mautz, 1964) „Filosofia auditului” subliniază că: „Auditul este analitic, nu constructiv; este critic, de cercetare, se ocupă cu justificarea măsurărilor contabile și afirmațiilor conducerii entităților auditate. Așadar, auditul financiar vizează obținerea de dovezi, bazându-se pe activitatea analitică și logică, prin urmare autorii concluzionează că auditul este un subiect filosofic și că un bun auditor trebuie să posede multe dintre calitățile unui filosof-gânditor clasic.

De asemenea, în articolul lor „Pregătirea viitorilor auditori: avem nevoie de birocrați ascultători sau de gânditori creativi?”, cercetătorii norvegieni Brynjar Gilberg și Anne-Cathrine Bernhoft (Erik J. Irgens, 2024) subliniază că, în cadrul unei abordări filosofice a formării auditorilor, nu este necesar să se analizeze în detaliu reguli foarte extinse și alte teme importante. În schimb, studenții vor aborda regulile, temele și problemele din punct de vedere conceptual, cu un accent special pe reflecția critică.

Astfel, ei își vor putea dezvolta propriile capacități de gândire independentă și de cooperare constructivă, lucru care va fi favorizat în primul rând de practica lor în domeniul auditului situațiilor financiare efectuată la seminar.

Pentru a analiza un proces de predare mai eficient, trebuie luată în considerare taxonomia lui Bloom (Bloom) Taxonomia revizuită a lui Bloom este un sistem care clasifică obiectivele învățării pe șase niveluri, ordonate de la cel mai puțin complex la cel mai complex:

- 1) *memorizare,*
- 2) *înțelegere,*
- 3) *aplicare,*
- 4) *analiză,*
- 5) *evaluare,*
- 6) *creare.*

Această listă a fost actualizată față de taxonomia inițială, pentru a utiliza acțiuni pentru a descrie procesele cognitive, și are o structură mai dinamică, care ajută profesorii să elaboreze cursuri și să evalueze corect cunoștințele studenților.

Așadar, predarea unei discipline precum auditul financiar trebuie să se bazeze pe cel mai înalt nivel – creare, care trebuie să includă aspecte practice ale învățării, printre care analiza documentelor normative și a proceselor de audit.

Concluzii. Pentru a forma cu succes auditori care să fie „gânditori, nu executanți”, este necesar un model complex de învățământ, în care nu sunt importante doar conținutul și predarea materialelor teoretice. Predarea cursului de audit financiar trebuie să încurajeze studenții să analizeze critic cerințele normative privind efectuarea auditului și aplicarea lor practică. Studenții trebuie să aplice abordări filosofice, de exemplu: teoria cunoașterii lui Lonergan, care îi poate ajuta pe studenți să gândească conceptual, în loc să învețe pe de rost reguli și teorii.

Teoria cunoașterii a lui Lonergan sugerează că cogniția umană nu este o singură operație, ci un ansamblu dinamic și holistic, ale cărui părți sunt experiența senzorială, înțelegerea și [raționament](#).

În opinia autorului, următoarele metode de practică vor ajuta studenții să se concentreze pe abordarea filosofică a auditului situațiilor financiare și să-și dezvolte abilitățile logice și analitice:

- 1) Discutarea în grupuri a strategiei de audit și a planurilor de audit ale elementelor situațiilor financiare;
- 2) Prezentarea lucrărilor individuale privind analiza actelor normative în domeniul contabilității, auditului, fiscalității și influența acestora asupra dezvoltării informațiilor în situațiile financiare și, în consecință, asupra procedurii de audit,
- 3) Efectuarea de proceduri analitice, calculând coeficienții de lichiditate, rentabilitate etc. pe baza materialelor din situațiile financiare reale, cu scopul de a detecta neconcordanțe sau contradicții în indicatorii calculați,
- 4) Analiza și discutarea situațiilor concrete privind auditul situațiilor financiare, cu identificarea abaterilor și încălcărilor în întocmirea situațiilor financiare.

Bibliography

- Bloom, B. K. (1956) Taxonomy of educational objectives: the classification of educational goals by committee of college and university examiners. Handbook 1: Cognitive domain. New York, Longmans. 1956.
- Erik J. Irgens, A.-C. B. (2024). Training future auditors: do we want compliant bureaucrats or creative thinkers? Nord University Business School. Magma, volume 27, issue 5, 2024
https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5052395
- Mautz, R. H, HA Sharaf. (1964). The Philosophy of auditing. American Accounting Association. Sarasota, FL. 1964

- Zeffer, A. (2012). Statements of Stephen. Rice University, submitted to the PCAOB prior to its Public Meeting on October 18, 2012. Retrieved September 19, 2024, from https://pcaobus.org/Rulemaking/Docket037/ps_Zeff.pdf
- Zeffer, S. (2017). Challenges for Accounting Education: Indoctrination in Standards or Promoting Intellectual Curiosity? Lecture for the faculty at Nord University , 7 November 2017.